

Σύντροφοι ἄσκεποι, πεζοὶ
τὸν φέρνουν λυπημένοι,
καὶ τραγουδοῦν ὅλοι μαζῇ :
« Ἐλεύθερος ὁ κλέφτης ζῇ,
κ' ἐλεύθερος πεθαίνει. »

Η ΑΡΒΑΝΙΤΙΑ

Ἐν Ναυπλίῳ, 1832.

Ποῦ πλανώμενον με φέρει τὸ φιλήρημόν μου βῆμα ;
Ποία φρίκη ἱερὰ τὴν καρδίαν μου κατέχει ;
Διατί εἰς τὴν ἀκτὴν κλαυθμηρὸν κτυπᾷ τὸ κῦμα,
καὶ τ' ἀκήδευτα ὅστ' αἶ τίνος εἶναι ὁποῦ βρέχει ;

Σᾶς γνωρίζω, σᾶς γνωρίζω.

Ψυχρὰ κόνις, γονατίζω

προσευχόμενος ἐμπρὸς σου.

Ἄμορφον κ' ἐσπαραγμένον σὲ γνωρίζω, Κωνσταντῖνε.
Κύπτουσα ἡ κεφαλὴ μου ἄσκεπῆς ἐμπρὸς σου εἶναι
εἰς τὰς προσβολὰς τοῦ νότου καὶ τῆς ἐσπερίας δρόσου.
Ἀντικείμενον μελέτης καὶ μεγάλων μαθημάτων,
ψυχρὸν πτῶμα, εἰς δακρύων μῦρον ἦλθα νὰ σὲ νίψω·
πλὴν διστάζω ἂν, κηλίδα ξένων φέροντα αἱμάτων,
θὰ σὲ κλαύσω, ἢ τὸν λίθον ἐναντίον σου θὰ ρίψω.
Ἔστω· ἂν δὲν σὲ προπέμπη πυροβόλων τριπλοῦς κρότος,
ἂν δὲν σὲ φρουροῦν ὀπλιῖται εἰς τὰ μαῦρα ἐσταλμένοι,
ἂν τὴν ἄωρόν σου τύχην δὲν μοιρολογοῦν παρθένοι,
οὐδὲ ψάλλῃ ἱερεὺς νεκρῶν ὕμνους εἰς τὸ σκότος,

σὲ φυλάττω ἐγὼ μόνος, ὁ ἱέραξ τῆς ἐρήμου,
κ' εἰς τὸ πτώμά σου ἀπλώνω τὰ κρεμάμενα πτερὰ μου·
διὰ τῶν ὀνύχων σκάπτω τάφον θαλασσίας ἄμμου,
καὶ σοὶ φέρει ἀσπασμὸν τελευταῖον ἢ φωνή μου.

Παρηνόμησας πεισθεῖς ἴσως εἰς ἀτόπους φήμας,
ἀλλ' ἡσθάνεσο γενναίως, ἂν ἀδίκως ἐξετίμας.

Ὑπαγε· εἰς τοῦ Θεοῦ τὰς ἀγκάλας σὲ ἀφίνω.

Ἄς σὲ κρίνῃ ὁ κριτής μας. Θνητὸς εἶμαι, δὲν σὲ κρίνω.

Κεραυνέ, ὅταν φλογώδης εἰς τὸν πόλεμον ἐκρότεις,
χιλιάδων ὀπαδῶν σου ἔσυρες κατόπιν σμήνη.

Ἦδη πίπτεις. Παρὰ σοὶ δὲν ἐτόλμησε νὰ μείνῃ
οὐδεὶς φίλος σου ἀρχαῖος καὶ οὐδεὶς συστρατιώτης.

Μαρμαρίνου κολοσσοῦ σ' ἔθλιβε τὸ ξένον βάρος,
πολλοὺς ἔβλεπες κρυφίως θέλοντας αὐτοῦ τὴν πτώσιν,
πλὴν μὴ ἔχοντας καρδίας δύναμιν νὰ κινηθῶσιν.

Ἠρυθρίασας, ἀνέστης, τὸν ἐκρήμνισας μὲ θάρρος.

Ἐθλασας τὴν γονατώδη δρυῖν, ἀλλὰ καὶ σὺ ἐθλάσθης·
καὶ οὐδένα ἐδὼ βλέπω προσελθόντα ἐξ ἐκείνων

ὑφ' ὧν σὺ ἐξανεστήθης, ὑπὲρ ὧν ἐθυσιάσθης,
κ' εἰς τὸ πτώμά σου τολμῶντα μυστικὸν νὰ σπείσῃ θρῆνον.

Μαῦροι δῆμι' εἰς τοὺς δρόμους ἔσυραν τὸ λείψανόν του·
εἰς τὰς πέτρας ἐκυλίσθη τὸ δασύτριχόν του στῆθος,
καὶ ἀμφίρροπον τὴν στάθμην ἔχον τῶν συμπαθειῶν του,
μετὰ φρίκης, μετ' ἐλέου ἀπηλλάττετο τὸ πλῆθος.

Ἀλλὰ σεῖς ὧν φλόξ ὁ λόγος τῷ ἐπτέρωσε τὰς φρένας,
οἵτινες ὑποβολεῖς τοῦ τολμήματός του ἦσθε,

εἰς τὴν γῆν ἐφ' ἧς ἀρχαίας δάφνας ἔχει ἐσπαρμένας,
ἤδη, κάτωχρ' ὑπὸ φόβου, ἓνα τάφον τῷ ἀρνεῖσθε!

Ν' ἀνεγείρητε δὲν θέλω εἰς τὴν πράξιν του ἡρῶα.

Αἰσθημα πλὴν ἐν αὐτῷ ἂν ἐξήψατε γενναῖον,

ὥς ἐλέγετε, θρηνοῦσαν τὴν Ἑλλάδ' ἂν εἶδε κλαίων,
 κ' εἰς τὸ στήθος τοῦ φωνῇ τῆς πατρίδος τοῦ ἐβόα,
 πεπορθὼς ἐκδικητῆς ἂν ὠπλίσθη Τιμολέων,
 στήτω ἄλλοις εἰς τιμὴν λευκὸν μάρμαρον τῆς Πάρου·
 οὗτος θέλει μὲν στερεῖσθαι μαυσωλείων καὶ μαρμάρου,
 ἀλλ' εἰς πάσας τὰς καρδίας

τὰς παλλούσας ἐλευθέρως,

εἰς ἅς πράξεων εὐτόλμων καὶ μεγάλων πνέει ἔρως,
 εἰς ἅς μῖσος ἐμποιεῖ κ' ἡ σκιά τῆς τυραννίας,
 καὶ ἂν ἡ κατακριτέα ἐν αὐταῖς ἡ πράξις βίας,
 τὸ παράτολμόν τοῦ ἔργου θαυμασμοῦ θὰ ἔχῃ μέρος.

Ἡ φωνὴ τῶν δυναστῶν ἤγειρε τὴν οἰκουμένην.

«Λαοί! εἶπον,—κ' οἱ λαοὶ προσεκύνουν ὅλοι τρόμον.

«Λαοί, κλίνατε εἰς γῆν τὸν ὑπόδουλόν σας ὦμον.

Ἀσπασθῆτε τὴν χλαμύδα τὴν εἰς αἷμα βεβαμμένην.

Μὴ φημίζετε ἰδρῶτας, αἵματα ἢ ἐκδουλεύσεις,

ἢ τιμὴν κ' ἐλευθερίαν.

Εἷσθε κτῆμά μας. Κρατοῦμεν εἰς τὴν χεῖρά μας τὴν βίαν.

Λαὲ χαῦνε, ἐνθυμοῦ πῶς ἐπλάσθης νὰ δουλεύσης.

Ἀγωνίζου ν' ἀπολαύω, ψωμοζήτει νὰ πλουτίσω·

διὰ τὴν ἀσφάλειάν μου ποταμοὺς αἱμάτων χύνε·

ὑποπόδιόν μου ἔσο καὶ προσκύνει νὰ πατήσω,

καὶ ὡς τέλους τὸν λαιμόν σου εἰς τὴν μάχαιράν μου κλίνε.

Ἄν ἀνθίστασαι, κινουῦνται πυροβόλα μας καὶ λόχοι.

Ἡμεῖς εἴμεθα θεοὶ, καὶ σεῖς εἷσθε κτήνη.»—«Ὁχι!

Ὁχι!» κράζουν τὰ πελάγη καὶ αἱ στερεαὶ κ' αἱ νῆσοι·

«Ὁχι, ὄχι!» ἀντηχοῦν αἱ ἀγανακτοῦσαι πόλεις

κ' αἱ ψυχὰι τῶν ἐλευθέρων καὶ τὰ πλήθη τῆς γῆς ὅλης.

«Ὁχι! Εἴμεθα θεόθεν καὶ ἐλεύθεροι καὶ ἴσοι.

Τὸν ζυγὸν ὡς ἀποσείσουν οἱ ἀδάμαστοί μας ὦμοι,

δὲν φοβούμεθα τυράννων μισθωτοὺς καὶ πυροβόλα.
 Μία θέλησις γενναία, καὶ κατατροποῦνται ὅλα.
 Τύραννον δὲν προσκυνοῦμεν. Τύραννοί μας εἶν' οἱ νόμοι.
 Σᾶς ἠθέλομεν ποιμένας, κ' ἦσθε λύκοι πειναλέοι.
 Σᾶς ἐδώκαμεν εἰς χεῖρας ξίφος ὅπως ἡμᾶς σώζη,
 ὑπ' αὐτὸ πλὴν τῆς πατρίδος τὸ γενναῖον αἷμα ῥέει,
 καὶ ἀνοίγετε τὰς πύλας ἐλευθεροκτόνου πάλης.
 Κάτων, μάθετε, δὲν ζῇ ὅπου τύραννος δεσπόζει,
 οὐδὲ τύραννος δεσπόζει ὅπου ζῇ Μαυρομιχάλης.»

Τὴν ὀλίγην ταύτην κόνιν, ταῦτα τὰ ὀστᾶ τὰ κρύα
 διωχθεῖσα προμαχῶνα εὔρεν ἡ ἐλευθερία.
 Τύραννοι, ἂν καὶ ψυχρά, μὴ τῇ πιστευθῇτε· καίει.
 Κεῖται ἄψυχος ἐκεῖ, ὅμως τὰς ψυχὰς ἐμπνέει.
 Ὅδοιπόρε, εἰ καὶ φρίττων, ὅμως ἐπ' ὀλίγον στῆθι.
 Πρὶν ἢ τὴν ἀρὰν προφέρης, ἔγγισον αὐτὰ τὰ στήθη,
 καὶ σπινθὴρ θ' ἀνασκιρτήσῃ,
 ὃν θὰ φέρῃ ὁ βορρᾶς καὶ ὁ νότος εἰς τὰ μέρη
 ὅπου ἄνθρωπος βαρεῖαν ἄλυσιν δουλείας φέρει·
 τὰ κατὰ τῆς τυραννίας θενὰ ζωπυρήσῃ μίσση,
 εἰς ἐλευθερίας πόθον τὰς ψυχὰς θεν' ἀναφλέξῃ,
 καὶ ἡμέρα εἰς τὰ ἔθνη ἀναστάσεως θὰ φέξῃ.

Τῆς Ἑλλάδος τὰ βουνὰ
 βλέπω καίοντα ὡς δᾶδας.

Ἐπινέμεται ἡ φλόξ ἀκρωρείας καὶ κοιλάδας,
 κ' ἐξ ἀνατολῶν εἰς δύσιν τὴν μανίαν τῆς πλανᾶς.
 Ἐκ τῶν ἄκρων τοῦ Ὀλύμπου εἰς τῆς Ὀθρυος τοὺς βράχους
 λαμπρὰ σάλπιγξ ἀντηχεῖ,
 ἱπταμένη, τοὺς ἀέρας περᾶ πύρινος ψυχὴ
 κ' ἐξεγείρ' εἰς τὴν Ἑλλάδα σιδηρόχειρας προμάχους.

Ἴδου βλέπω, προχωροῦσιν ἐξ ὀρέων καὶ δασῶν
καὶ λευκαίνουνσι τὰς ῥάχεις,
ἔσα ἵπτανται εἰς τ' ἄνθη κοῦφα σμήνη μελισσῶν
ἢ ἀκρίδες εἰς τοὺς στάχεις.

Τίς νεφέλ' εἰς τὴν ὄφρυν κάθηται τοῦ Κιθαιρῶνος;
Μὴ ἡ πολιά του ἄκρα δέρεται ὑπὸ χειμῶνος;
ἢ μὴ εἶναι αἱ σκιαὶ τῶν θυμάτων τοῦ πολέμου
εἰς τὰς πτέρυγας πετῶσαι τοῦ νυχτερινοῦ ἀνέμου;
Εἰσὶν ἄνδρες, καὶ ζωὴ σπινθηροβολεῖ ἐντός των·
ζωὴν πνέει κ' ἡ καρδία καὶ ὁ μέλας ὀφθαλμός των
καὶ ἡ στιβαρά των χεὶρ καὶ τὸ βῆμα τὸ βαρὺ των,
ὅμως θάνατον τὰ ἔπλα τῶν χειρῶν τῶν ἀνικῆτων.

ὦ! τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος ἀετοὶ ἠνδρειωμένοι,
εἰς πυρίτιδα, κ' εἰς αἷμα πολεμίων τεθραμμένοι,
ἐκ τῶν βράχων των σᾶς σέλλουν Ὅσσα, Ὀλυμπος καὶ Σούλι.
Εἴσθε σεῖς· σᾶς βλέπω. Κλέπτας σᾶς ὠνόμασαν οἱ δοῦλοι,
πῶς ἐθρέψατε ἰδόντες τὰς χηλὰς καὶ τὰ πτερά σας
ἐκ τῶν σπλάγχχνων τῶν τυράννων,
κλέπτας, ἐπειδὴ βασάνους δίδετε ἀντὶ βασάνων
εἰς τοὺς κλέπτας, τοὺς συλοῦντας τὰς ἐνδόξους φωλεάς σας.

Πρῶτος πάντων τίς πατεῖ
ὥς ἂν ἢ πετᾷ ἢ τρέχει;
Ξίφος εἶναι ἔποῦ κρατεῖ;
φλόγα εἰς τὴν χεῖρα ἔχει;

Κάλλος ἐλληνοπρεπὲς κρύπτει λέοντος ἀνδρείαν.
Ἄνεμόπους, μὴ γνωρίζων κάματον οὐδὲ δειλείαν,
ὁ ἀγέρωχός του ἵππος πνέων πῦρ καὶ πνέων θάρρος,
τὴν γῆν σκάπτων, καὶ ἀφρὸν ἀποστάζων καὶ ἰδρώτα,
καὶ γοργούμενος, κομπάζων πρὸς τὸ εὐγενές του βάρος,
ποῖον φέρει; Τὸ κλεινὸν Μεσολόγγιον ἐρώτα,

καὶ ἐρώτα τοὺς βαρβάρους. Ἐκ τῆς Ἀρτης εἰς τὰς Θήβας
ἢ ἡχὼ θ' ἀποκριθῇ· «Εἶν' ὁ Γρίβας, εἶν' ὁ Γρίβας.»

Ἐν παρασκευῇ μαχίμῳ ἐμπειροπολέμων νέων,
πεζομάχων καὶ ἱππέων,
μετὰ βήματος βαρέος
ὕφ' ὃ τρέμ' ἢ γῇ καὶ τρύζει,
μετὰ βίας τοῦ βορρέως
ὅστις θραύει, ὅστις σχίζει,

ποῦ ὑπάγει; Εἰς τὸν θρόνον μὴ τὴν σπάθην νὰ ἐμπήξῃ,
μὴ τὸν νόμον ν' ἀνατρέψῃ; πίπτοντα μὴ νὰ στηρίξῃ
τὸν εἰς τὸν οὐδὸν τοῦ θρόνου προσφυέντα χαιρεκάκως;

Μὴ καὶ τὸν θαμβοῖ πορφύρα,
κ' ἐπεθύμησ' ἐξ αὐτῆς ἑαυτῷ νὰ κόψῃ ῥάκος;
Ὅχι! Προσφωνῶ τοῦ θρόνου καὶ τῶν νόμων τὸν σωτῆρα.
Τὴν ἀνδρείαν κεφαλὴν, ἣν ὑπὲρ τοὺς ἄλλους αἶρει,
εὐλαβῇ κλίν' ὑπ' αὐτοῦς, καὶ πειθήνιος προσφέρει
εἰς τὰ δίκαια δεσμὰ των τὴν ἀδέσμευτόν του χεῖρα.

Παρ' αὐτὸν ὁ Ζέρβας εἶναι ὅστις τὰ βουνὰ λευκαίνει.
Τῷ παρίσταται ἡ νίκη καὶ τὸ ξίφος ἀκονίζει.
Τὴν πίστὴν τοῦ παραστάτην ἅπαξ εἶχον τὴν ἰδῇ
εἰς τοῦ Πειραιῶς τὰς ὄχθας νὰ σταθῇ ἀπηυδαμένη·
πλὴν κ' ἐκεῖ, ὅταν πλανᾶται εἰς τοὺς τάφους καὶ δακρύζῃ,
καὶ τὸ τέλος τοῦ μεγάλου Καραίσκου τραγωδῇ,
τὴν στεφάνην της μαδεῖ,
κ' εἰς τὸν Ζέρβαν τὴν χαρίζει.

Τρίχας εἰς μαχῶν θυέλλας ἔχων ἐχιονισμένας
καὶ νεανικὴν ἀνδρείαν καὶ προβεβηκυίας φρένας,
ποῖος εἶναι ὅστις φέρει τοὺς λαμπροὺς πολεμιστάς του;
Εἶν' ὁ Βότσαρης, ἡ δόξα τῆς ἐνδόξου γενεᾶς του.

Παρεκεῖ εἶν' ὁ Γριζιώτης, παρεπάνω εἶν' ὁ Βάσσος.
Λέων εἰς τοῦ Μαύρου ὄρους γαλακτουχηθεὶς τὸ δάσος,
ἀφ' οὗ ἔφαγεν ἀγέλας στρατευμάτων ἀλλοθρήσκων,
θὰ σπαράξῃ καὶ τὸν νέον, τὸν μικρόν μας τυραννίσκον.

Ἄν δὲν ὤφειλον νὰ ψάλλω τὴν κηδεῖαν τῆς ἐρήμου,
ἥρωες, τὸν ἔπαινόν σας θεν' ἀντήχει ἡ φωνή μου·
Τάσσους, Βάγιας, Δυοβουνιώτας θενὰ ἔψαλλον καὶ Στράτους,
καὶ θὰ ἔκαμνον αὐτοὶ τὰς ὠδὰς μου ἀθανάτους.

Πλὴν κενὰ πῶς τόσα βλέπω εἰς τὸν εὐγενῆ χορόν των;
Λεῖπει ὅστις εἰς τὸ γάλα δουλικῆς τρυφῆς ἐτράφη.
Λεῖπουσι τὰ φαῦλα σμήνη τῶν ἀδόξως δουλευόντων.
Ἄν δουλεύωσι τρυφῶντες, ἀλλ' ἡ ἱστορία γράφει.
Πάντα ὅστις τὴν φωνὴν τῆς πατρίδος του ἀρνεῖται
ἡ πατρίς θεν' ἀρνηθῇ, κ' ἐκ τοῦ κόλπου της θ' ἀπώσῃ.
Πᾶς φιλότιμος, νὰ φέρῃ τ' ὄνομά του θὰ φοβῇται,
κ' αἰσχυνόμεν' αἱ γυναῖκες θὰ τὸν δακτυλοδεικτῶσι.

Ἄλλ' αἰθάλασσαι, τί βλέπω; πῶς ἀκίνητ' εἰσὶν αὗται;
Αἱ δαφνόπρωροι τριήρεις ποῦ εἰσὶ, καὶ ποῦ οἱ ναῦται;
Ἦσυχος, τὴν κορυφὴν εἰς διάδημα ἀστέρων,
εἰς φιλόγελα νερὰ τοῦ Αἰγαίου λουομένη,
δεχομένη τὰς θωπείας καὶ τὰ μῦρα τῶν ἀέρων,
εἰς τοὺς κόλπους τῆς γαλήνης εἶσαι, Ὑδρα, κοιμωμένη;
Πυροβόλον, τὸ χωνεῦσαν βόμβαν πεπυρακτωμένην,
τὴν ἐξήμεσας εἰς φλόγας, εἰς καπνοὺς καὶ εἰς πατάγους,
καὶ, ὥς εἶδας τὴν Ἑλλάδα γύρω γύρω καιομένην,
ἔμεινας ψυχρὸν ὥς πρῶτον εἰς τὸ μέσον τοῦ πελάγους;
Ἄν κοιμᾶται πλὴν τὸ πλῆθος καὶ οἱ πλούσιοι κ' οἱ πρῶτοι,
ὁ ἀκοίμητος Μιαούλης ἀληθὲς ὅτι κοιμᾶται;
Δὲν κοιμᾶται. Κατηφῇ εἰς νυκτὸς μελαίνης σκότῃ
παρὰ τὴν ἀκτὴν τὸν βλέπουν βαίνοντα οἱ διαβάται.

Εἰς τὴν θάλασσαν ἐκεῖθεν βλέμμα φλέγον ἀτενίζει,
καὶ σιγῶν ἐν ᾧ μετρά τὸ ὑγρὸν διάστημά της,
στάζει δάκρυ ἀνδρικόν του εἰς τὰ μαῦρα κύματά της,
ἡ αἰχμάλωτός του πῶρα ὅτι τὸν ἀφρὸν δὲν σχίζει.
Ἐνθυμεῖται, τὰ πτερὰ ὅταν ἔχων ἠπλωμένα
ὁ θαλάσσιός του δράκων, ὑπερήφανος ἐσκίρτα·
τοῦ θανάτου τὴν σημαίαν ἐπὶ τὸν ἰστὸν ἐξήρτα,
καὶ λαμπρὸς, κεραυνοβόλος ἔφθανεν εἰς τὸν λιμένα.
Τότε τῆς ἐλευθερίας ἔτεμνον τὸν κλεινὸν δρόμον·

οὐδὲ ἤδη τελευταῖοι
εἰς ἀνόρθωσιν τῶν νόμων
θενὰ μείνωσ' οἱ Ὑδραῖοι.

Πρόμαχοι διηνεκεῖς τῶν Ἑλληνικῶν δικαίων·
ἔδωκε καθεὶς τῶν αἶμα καὶ ἀνάπαυσιν καὶ πλοῦτον
εἰς ἐκεῖνον τὸν ἀγῶνα, καὶ θὰ δώσῃ καὶ εἰς τοῦτον.
Ἡ ἐλευθερία εἶναι μόνος πλοῦτος τῶν Ὑδραίων.

Κεραυνὸς, ὦ Κωνσταντῖνε,
τὸ σβεστόν σου βλέμμα εἶναι,
καὶ φωνὴ ἦν ἡ πνοή σου σάλπιγγος ἡ τελευταία,
ἀφοσίωσιν εἰς στήθη διεγείρουσα γενναῖα.
Ἄλλ' εἰπέ μοι, ἐὰν ἔχῃ καὶ ὁ ὕπνος τοῦ θανάτου
παραβόλους ὀπτασίας,
κ' ἐπὶ σέ πλανῶνται ἤδη ἄγρια τὰ ὄνειρά του,
προϊόντα πυρεσσοῦσης πατριώτου φαντασίας;
Καίτοι ἤδη καταβάς εἰς τὸ βάραθρον τῆς λήθης,
ὅπου σβύνονται τὰ μίση καὶ φωτίζοντ' αἱ προλήψεις,
τὴν γῆν ἔφυγες, χωρὶς εἰς τὴν γῆν νὰ καταλείψῃς
ὅσα ἤκουσας ἢ εἶδας ἢ καὶ ὅσα ἐπλανήθης;
Εἰς τὸ σκότος περὶ σέ ἴστανται, δριμὺ ὁρῶσαι
μετ' ἀγρίου φωνῆς τόνου

ὅσαι πράξεις, φῆμαι ὅσαι
 εἰς τὸ ἔργον τὸ φρικτὸν σὲ παρώρμησαν τοῦ φόνου ;
 Ὑπὸ σχῆμα ἐριννύων
 βλέπεις ἐκδικητριῶν
 τὴν ὁμάδα τῶν τριῶν
 ἀδελφῶν τῶν ἀπαισίων,
 ἔριν, ἀπληστίαν, φθόνον,
 τὰς ὑποβολεῖς τῶν φόνων
 τὰς τροφούς τῶν πατριῶν ;
 Βλέπεις ἴσως διωγμούς
 πολιτῶν ὑβρίζομένων,
 καὶ ἀκούεις στεναγμούς
 ὀρφανῶν καὶ πενομένων ;
 Ἐπὶ τῶν ἐνδόξων βράχων
 τῶν νικῶν καὶ τῶν τροπαίων
 βλέπεις αἶμ' ἀδελφομάχων
 ἀπαισίως καταρρέον ;
 Κ' εἰς φυγὰς καὶ εἰς κακώσεις
 κ' εἰς ἀράς βλασφήμου γλώσσης
 εἰς ἃς βλέπεις σειομένους καὶ τοὺς θόλους τῆς ἀβύσσου,
 πατριωτικὴ ψυχὴ,
 ἄπελπις ἀναγνωρίζεις ὅσα πάσχει ἡ πατρίς σου ;
 Ἐν ἀγανακτήσει στρέφεις ὀφθαλμούς πρὸς οὐρανόν,
 κ' ἐρωτᾷς ἐὰν δὲν ἔχη ἡ ὀργὴ τοῦ κεραυνόν ;
 Θ' ἀνατείλῃ, τῆς ὀργῆς ἡ ἡμέρα θ' ἀνατείλῃ,
 καθ' ἣν θέλει ἀνοιγῇ τ' οὐρανοῦ ἡ φρικτὴ πύλη,
 καὶ ὁ θεῖος ἐταστής τῶν νεφρῶν καὶ τῶν ἐγκάτων
 θέλει λάβει τὴν τρυτάνην πράξεων καὶ νοημάτων.
 Εἰς λιθάνων εὐωδίας,
 εἰς καπνοὺς θυμιαμάτων

εἰς φωστήρων ἀθανάτων
 ἀθανάτους ἀρμονίας,
 εἰς χοροὺς, εἰς συμφωνίας
 ὕμνων καὶ αὐλῶν χιλίων,
 καὶ εἰς λάμψιν μυριάδων καὶ ἀστέρων καὶ ἡλίων,
 ψυχὴ πᾶσα μετὰ φόβου εἰς τὸν πλάστην θὰ φανῇ.
 Τὸ πᾶν τότε θὰ ῥαγίσῃ· ἀπὸ πέρατος εἰς πέρας
 λαίλαψ σίζουσα θ' ἀρπάσῃ γαίας, πόντον καὶ ἀστέρας,
 ὁ καιρὸς εἰς τάφου στόμα θὰ προσορμισθῇ, καὶ τότε
 θ' ἀκουσθῇ σαλπιζομένη εἰς τὰ πέρατα φωνή·
 «Τάφοι τοὺς νεκροὺς σας δότε!»
 Καὶ θὰ κύψωσι τὰ ὄρη, καὶ αἱ κορυφαὶ θὰ πέσουν·
 χαίνοντα θ' ἀναφλεχθῶσι τὰ σειόμενα ἐδάφη,
 κ' οἱ διαρράγέντες τάφοι
 σκέλεθρα καὶ ψυχρὰν κόνιν καὶ κρανία θὰ ἐμέσουν,
 καὶ σκιαὶ θὰ ἐξορμήσουν μυριάδων μυριάδες,
 ὅσους κόκκους ἔχ' ἡ ἄμμος, ὅσα χόρτα αἱ κοιλάδες·
 κ' εἰς τὴν λάμψιν τὴν θαμβοῦσαν ἀστραπῶν καὶ κεραυνῶν
 θὰ φανῇ πυρίνη πλάστιγξ ἡρτημέν' εἰς οὐρανόν,
 καὶ φωνὴ θεν' ἀντηχήσῃ εἰς ἣν τρέμουσι τὰ ὄρη·
 «Πᾶς ἀμαρτωλὸς, προχώρει!»
 Τότε ἔσται κοπετὸς, φόβος καὶ βρυγμὸς ὀδόντων.
 Μεταξὺ τῶν προσελθόντων
 θὰ προβῇς, ὦ Κωνσταντῖνε.
 Σὺ ὁ ἄτρομος, καὶ τότε θεν' ἀκούσης οὐχὶ τρέμων
 ὑλακτοῦσαν τὴν φωνὴν τῆς θαλάσσης, τῶν ἀνέμων,
 νὰ σοὶ κράζῃ· «Κάϊν, Κάϊν, ποῦ ὁ ἀδελφός σου εἶναι;»
 Τὴν ὠχρὰν σου κεφαλὴν τότε ἐν συντριβῇ θὰ κύψῃς;
 ἢ ἀγέρωχος τὸ ξίφος εἰς τὴν πλάστιγγα θὰ ῥίψῃς,

καὶ θὰ κράξης, καταπίπτων εἰς τὸ αἷμά σου τὸ ρέον·

«Πατρίς· δόξα· Τιμολέων!»

Ἄλλ' ἀπέναντί σου τότε δὲν θὰ ἐγερθῇ σκιά

αὐστηρὰ καὶ πελωρία ;

Δὲν θὰ δείξῃ τὴν πληγὴν της, κ' ἡ πληγὴ δὲν θὰ βοᾷ

«Ἀναρχία! ἀναρχία!»

Κ' εἰς ἀλληλομάχους τάξεις

ἡ Ἑλλὰς πανστρατιᾷ

δὲν θὰ διαβῇ ἐμπρός σου εἰς ὀργίλας παραλλάξεις,

κράζουσα· «Ἐξῆλθε μόλις τῆς ἀβύσσου ἡ πατρίς σου

διὰ φόνων, δι' αἱμάτων καὶ μυρίων θυσιῶν,

καὶ σὺ πάλιν εἰς τὸ χάος τὴν βυθίζεις τῆς ἀβύσσου,

κρίνας μόνος, καὶ τὴν κρίσιν μὴ ἀφείς εἰς τὸν Θεόν;»

Ἄλλ' ἰδοῦ, τῆς δίκης, βλέπω, τρέμ' ἡ φοβερὰ τρυτάνη.

Ταλαντεύεται. Ποῦ κλίνει ;

Φῶς καὶ ἥλιος ἰδοῦ καὶ πᾶν ἄστρον ἰδοῦ σβύνει.

Ἀμβλυόττόν μου τὸ βλέμμα εἰς τὴν πλάσιγγα δὲν φθάνει.

Τὸ παρὸν ἐκλείπει πᾶν, καὶ εἰς τ' οὐρανοῦ τὸν θόλον

πόρρωθεν μορφὴ ἐφάνη

προχωροῦσα πελωρία.

Κρατεῖ βίβλον ἀνοικτὴν, κ' εἰς αὐτὴν, ἀκτινοβόλον,

λάμπ' ἡ λέξις· «Ἱστορία.»

